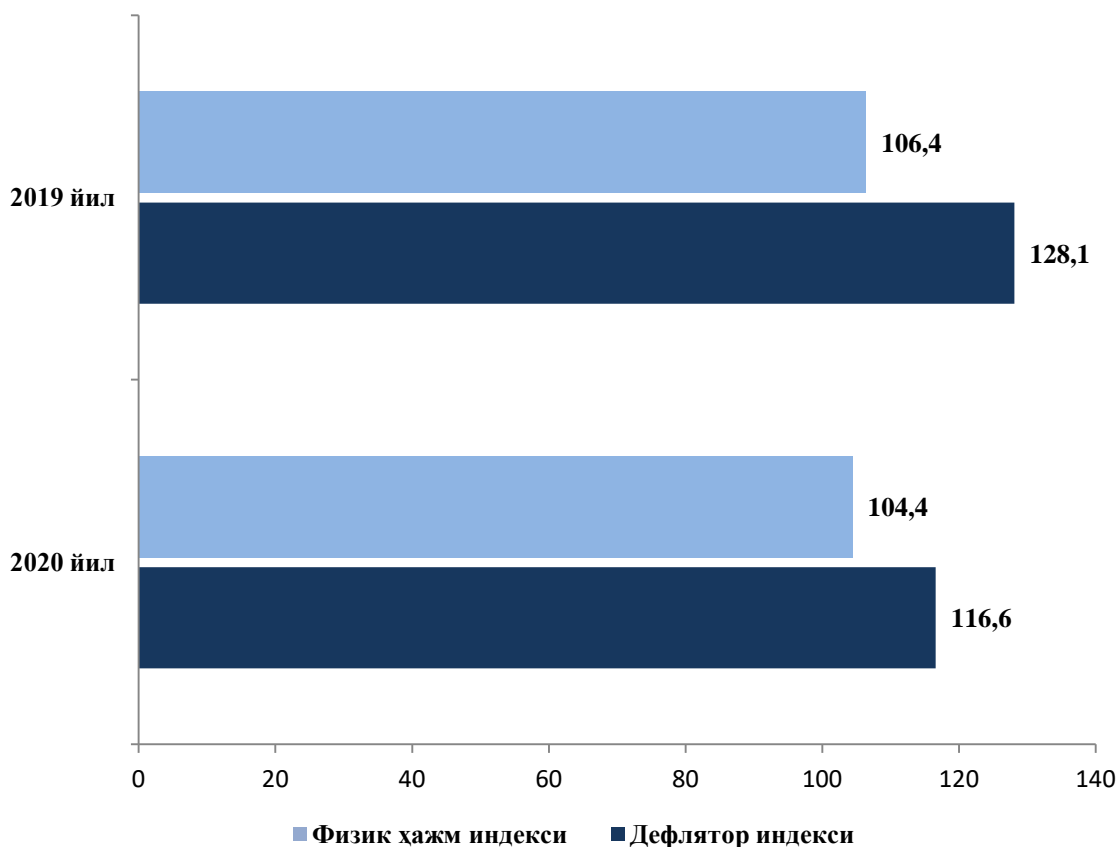

I. ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТ

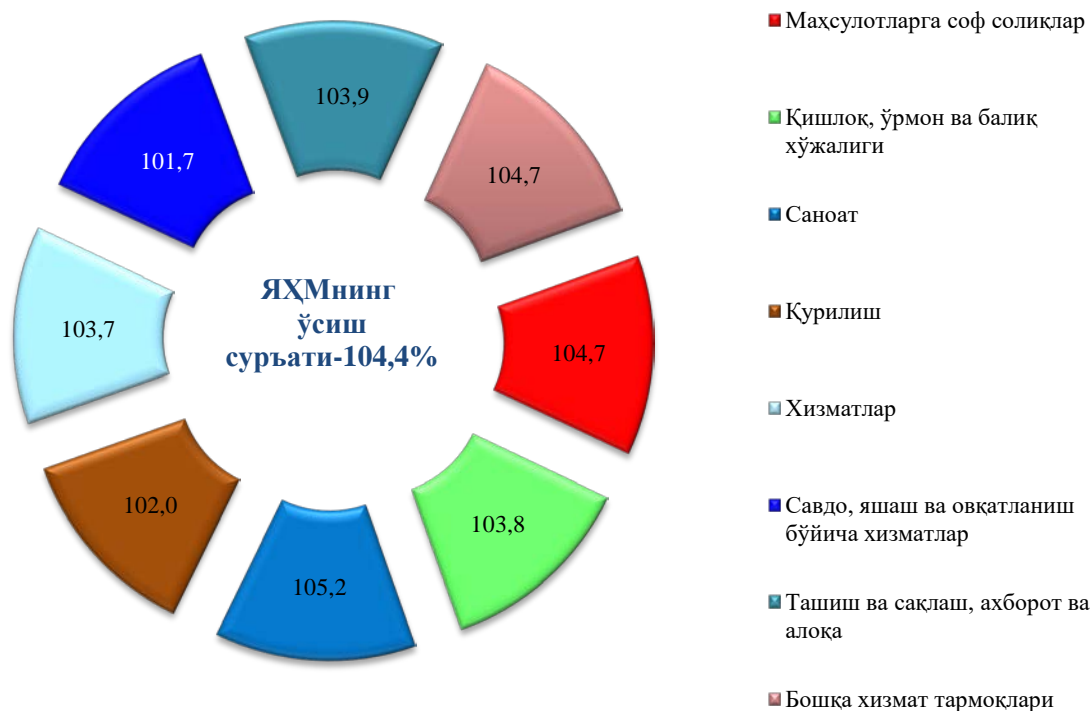
Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йил январь-март ойларида ишлаб чиқарилган ялпи ҳудудий маҳсулотнинг (ЯХМ) ҳажми жорий нархларда 11578,9 млрд. сўмни ташкил этди ва 2019 йилнинг мос даврига нисбатан 104,4 % га ўсди. ЯХМ дефлятор индекси 2020 йил январь-март ойларидаги нархларга нисбатан 116,6 % ташкил қилди.

***Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯХМ)** – миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудида жойлашган резидент – институционал бирликлар ишлаб чиқариши фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди. ЯХМ ишлаб чиқариши усулида, иқтисодий фаолият турлари бўйича ялпи қўшилган қиймат ҳажми ва маҳсулотларга соф солиқлар йиғиндиси орқали ҳисобланади.*

2019-2020 йиллар учун ЯХМ физик ҳажми ва дефлятор индекси динамикаси куйидаги маълумотлар билан тавсифланади (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да).

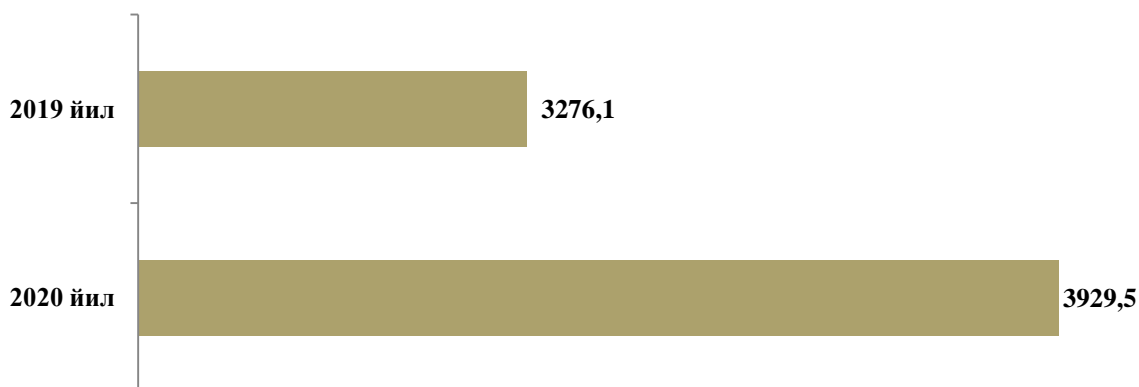
**2020 йил январь-март ойларида ЯХМнинг
иқтисодий фаолият турлари бўйича ўсиш суръатлари**

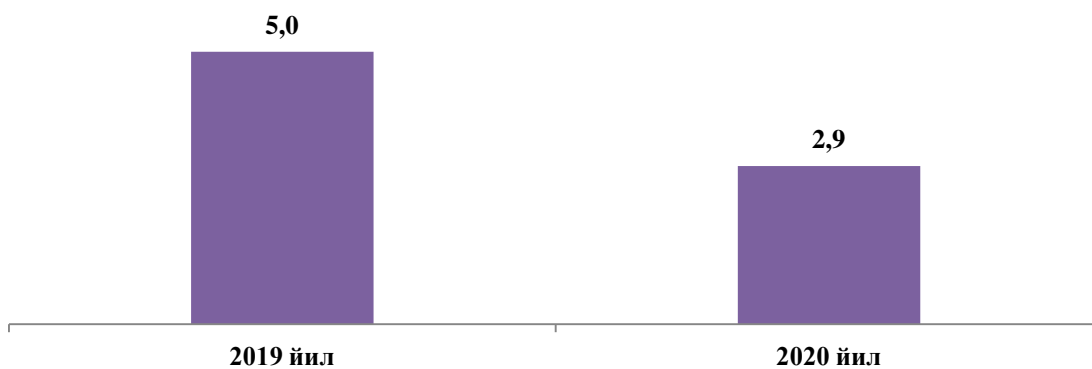
Худуд иқтисодиётнинг асосий тармоқларида кузатилган ўсиш суръатлари ЯХМ ўсишида асосий омил бўлиб хизмат қилди. Жумладан, қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги тармоғининг ўсиш суръати 103,8 %, (ЯХМ таркибидаги улуши - 17,1 %), саноат - 105,2 % (52,9 %), қурилиш - 102,0 % (3,8 %), савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар - 101,7 % (6,8 %), ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа - 103,9 % (5,4 %) ва бошқа хизмат тармоқлари - 104,7 % (14,0 %) ни ташкил этди.

Аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯХМ 3929,5 минг сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 2,9 % га ўсди.

**Январь-март ойларида аҳоли жон бошига
ҳисобланган ЯҲМ ҳажми**
(жорий нархларда, минг сўм)

**Январь-март ойларида аҳоли жон бошига
ҳисобланган ЯҲМ ўсиш суръатлари**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да)

Январь-март ойларида кичик бизнеснинг ЯҲМдаги улуши
(Ялпи қўшилган қийматга нисбатан % да)

Ялпи ҳудудий маҳсулотнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича таркиби

	млрд.сўм		Физик ҳажм индекси %да
	2019 й. январь-март	2020 й. январь-март	
ЯҲМ-жами	9509,6	11578,9	104,4
<i>шу жумладан:</i>			
Тармоқларнинг ялпи қўшилган қиймати	8697,7	10958,7	104,4
қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	1509,0	1873,6	103,8
саноат (қурилишни қўшган ҳолда)	4803,0	6210,6	104,9
саноат	4465,4	5793,7	105,2
қурилиш	337,6	416,9	102,0
савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	665,6	748,2	101,7
ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа хизматлари	512,8	593,3	103,9
бошқа хизмат тармоқлари	1207,3	1533,0	104,7
Маҳсулотларга соф солиқлар	811,9	620,2	104,7

ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби

2019 йил январь-март

2020 йил январь-март

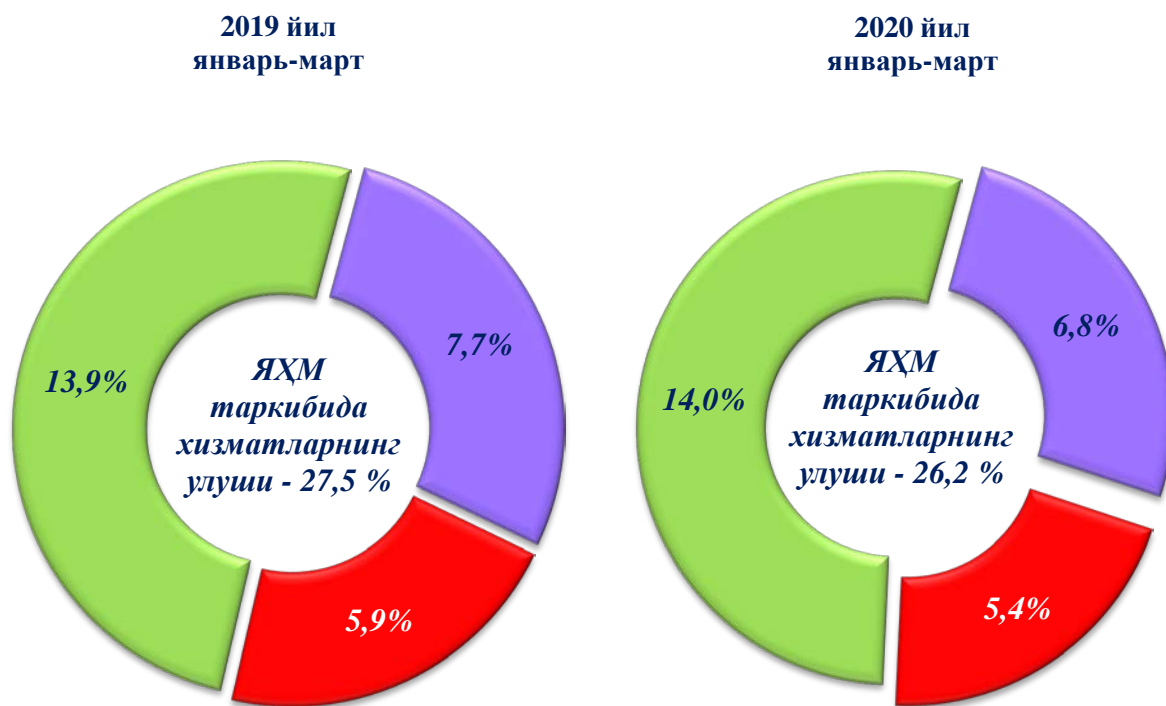
Юқорида келтирилган диаграммада қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги ЯҲМ таркибидаги улуши 2019 йилдаги 17,3 % дан 2020 йилда 17,1 % га, қурилиш улуши 3,9 % дан 3,8 % га камайганлигини кўриш мумкин. Саноат улуши 51,3 % дан 52,9 % га ошди. Хизматлар соҳасининг ЯҲМ таркибидаги улуши эса 27,5 % дан 26,2 % га камайди.

ЯҲМ ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг 43,9 % и кичик тадбиркорлик (бизнес) ҳиссасига тўғри келди, бу кўрсаткич 2019 йил январь-март ойларида 43,9 % ни ташкил қилган.

2020 йил январь-март ойларида ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажмида хизматлар улуши 26,2 % ни (2019 йил январь-мартда 27,5 %) ташкил қилди.

Савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларнинг ЯҲМ таркибидаги улуши 6,8 % ни (2019 йил январь-март - 7,7 %), ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа -5,4 % ни (5,9 %), бошқа хизмат тармоқлари - 14,0 % ни (13,9 %) ташкил этди.

Хизматлар соҳасининг ялпи қўшилган қиймати таркиби (жамига нисбатан % да)

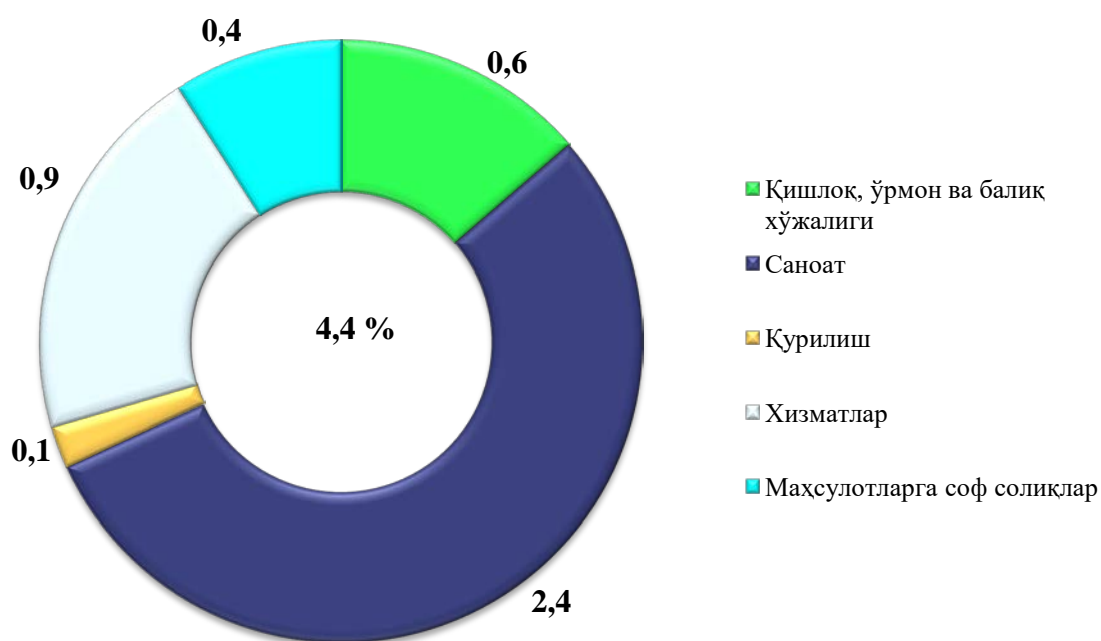
- Савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар
- Ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа
- Бошқа хизмат тармоқлари

ЯХМ ўсиш суръатига хизматлар соҳасининг таъсири 0,9 ф.п. ташкил этди. Ушбу соҳада қўшилган қийматнинг 3,7 % га ўсиши кузатилди. Шундан, савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар 1,7 % га, ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа 3,9 % га ва бошқа хизмат тармоқлари 4,7 % га ўсди.

Қурилиш ишлари ҳажми ўтган йилнинг мос даври билан таққослаганда 2,0 % га ўсди. ЯХМ нинг мутлоқ ўсиши қурилиш тармоғининг ижобий ҳиссаси 0,1 ф.п. даражасида баҳоланди.

2020 йилнинг январь-март якунларига кўра қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида 3,8 % даражасида ижобий ўсиш суръати қайд этилди. Мазкур тармоқнинг ЯХМ мутлоқ ўсиш суръатига таъсири 0,6 ф.п. ни ташкил этди.

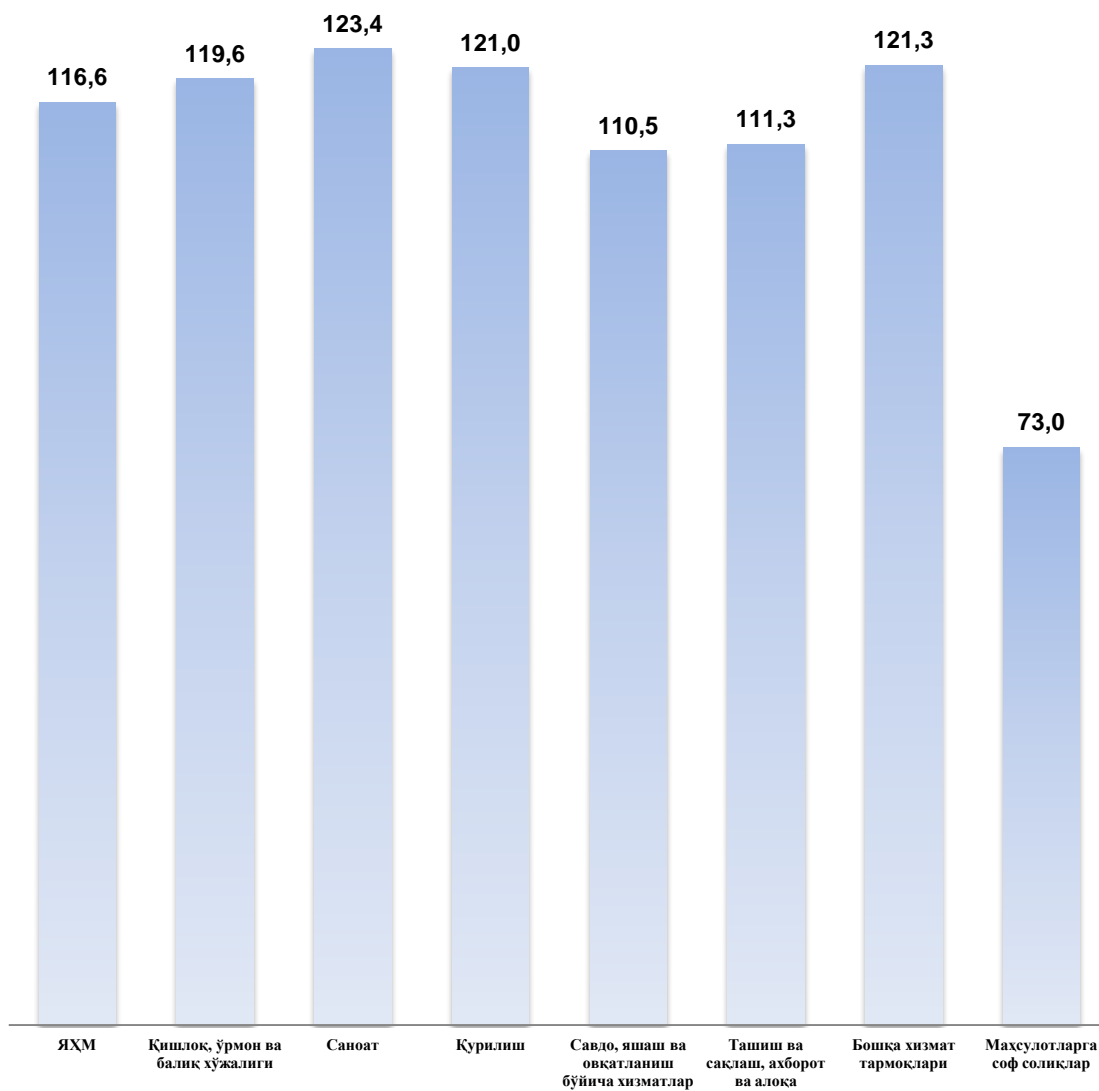
2020 йил январь-март ойларида ЯХМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси
(жамига нисбатан % да)

2020 йил январь-март ойларида ЯХМ дефлятори индекси 2019 йил январь-март ойларидаги нархларга нисбатан 116,6 фоизни ташкил этди. ЯХМ дефлятори индексининг энг юқори кўрсаткичлари саноатда – 123,4 %, бошқа хизмат тармоқларида – 121,3 %, қурилишда – 121,0 %, қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида – 119,6 % қайд этилди.

Вилоятнинг ўртача даражасидан паст бўлган дефлятор индекслари савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар – 110,5 %, ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқада – 111,3 %, маҳсулотларга соф солиқларда – 73,0 % қайд этилди.

2020 йил январь-март ойларида
ЯХМ нинг иктисодий фаолият турлари бўйича дефлятор индекси

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ) - миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудда жойлашган резидент-институционал бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди.

Аҳоли жон бошига (ЯҲМ) муайян даврда жорий нархлардаги ЯҲМ ҳажмини мамлакат (ҳудуд)нинг ўртача аҳолиси сонига бўлиш орқали аниқланади.

Ялпи қўшилган қиймат (ЯҚК) ишлаб чиқарилган товарлар ва хизматлар қиймати (ишлаб чиқариш) ва ишлаб чиқариш жараёнида тўлалигича истеъмол қилинган товарлар ва хизматлар қиймати (оралиқ истеъмол) ўртасидаги фарқ орқали аниқланади.

Маҳсулотлар учун солиқлар - товар ёки хизматнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда солинадиган солиқлар. Уларга қўшилган қиймат солиғи, акцизлар, экспорт ва импорт учун солиқлар ва бошқалар киради.

Маҳсулотлар учун субсидиялар - давлат бюджетидан товарлар ёки хизматларнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда тўланадиган маблағлар (субсидиялар).

Маҳсулотлар учун соф солиқлар маҳсулотлар учун солиқлардан маҳсулотлар учун субсидияларни айириш орқали аниқланади.

ЯҲМ физик ҳажм индекси (ўсиш суръати) доимий нархларда, яъни ўтган йилнинг мос даври нархларида ҳисобланган ҳисобот даври ЯҲМни (реал ЯҲМ), жорий нархлардаги ўтган йилнинг мос даври ЯҲМга нисбати орқали ҳисобланади.

ЯҲМ дефлятор индекси - иқтисодиётда нархларнинг ўртача ўзгаришини ифодалайди ва номинал ЯҲМнинг (жорий нархлардаги ҳисобот даври ЯҲМ) реал ЯҲМга нисбати орқали ҳисобланади.